

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 203/09-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. júna 2009 predbežne prerokoval sťažnosť J. A., K.; V. A., K.; D. B., K.; B. B., K.; Ing. V. B., K.; M. B., K.; M. B., K.; Š. B., K.; I. B., K.; E. B., K.; Ing. M. B., K.; Ing. M. B., K.; Mgr. M. B., K.; A. B., K.; Ing. J. B., K.; H. B., K.; J. B., K.; J. B., K.; RNDr. M. B., K.; A. B., K.; P. B., K.; A. B., K.; Ing. P. C., K.; A. C., K.; A. C., K.; M. C., K.; V. C., K.; A. C., K.; M. Č., K.; A. Č., K.; Ing. R. D., K.; M. D., K.; Mgr. J. D., K.; Mgr. M. D., K.; E. D., K.; M. D., K.; M. D., K.; M. D., K.; Ing. V. D., K.; D. D., K.; Ing. M. D., K.; JUDr. I. D., K.; Ing. Z. D., K.; M. D., K.; Ing. M. D., K.; T. D., K.; Š. F., K.; A. F., K.; Ing. A. F., K.; X. F., K.; I. F., K.; D. F., K.; A. F., K.; A. F., K.; Š. F., K.; T. F., K.; P. G., K.; M. G., K.; Ing. D. G., K.; V. G., K.; D. G., K.; J. G., K.; J. G., K.; M. G., K.; Ing. W. G., K.; Ing. R. G., K.; V. G., K.; J. H., K.; B. H., R.; B. H., R.; D. H., K.; E. H., K.; M. H., K.; B. H., K.; J. H., K.; M. H., K.; L. H., K.; A. H. H., K.; I. H., K.; M. H., K.; V. H., K.; Ing. I. C., K.; MUDr. M. C., K.; R. I., K.; M. I., K.; Mgr. M. J., K.; E. J., K.; J. J., K.; V. J., K.; J. J., K.; A. J., K.; O. J., K.; M. J., K.; M. J., K.; Š. J., K.; A. J., K.; V. J., K.; A. J., K.; L. K., K.; G. K., K.; J. K., K.; J. K., K.; E. K., K.; Ing. Š. K., K.; Z. K., K.; A. K., K.; Ing. M. K., K.; M. K., K.; V. K., K.; M. K., K.; J. K., K.; M. K., K.; M. K., K.; A. K., K.; K. K., K.; I. K., K.; A. K., K.; E. K., K.; Ing. M. K., K.; Ing. D. K., K.; K. K., K.; Ľ. K., K.; Ing. J. K., K.; D. K., K.; Ľ. K., K.; Z. K., K.; J. K., K.; V. K., K.; P. K., K.; J. K., K.; P. K., K.; I. K., K.; E. K., K.; S. K., K.; B. L., K.; M. L., K.; F. L., K.; A. L., K.; L. L., K.; H. L., K.; M. L., K.; A. L., K.; O. L., K.; O. L., K.; F. L., K.; Ľ. L., K.; A. L., K.; M. L., K.; M. L., K.; A. L., K.; Ing. G. L., K.; A. L., K.; Ing. E. M., K.; I. M., K.; M. M., K.; L. M., K.; Ing. J. M., K.; K. M., K.; Ing. V. M., K.;

M. M., K.; Ing. M. M., K.; Ing. V. M., K.; J. M., K.; M. M., K.; M. M., K.; Ing. J. M., K.; H. M., K.; Ing. M. M., K.; O. M., K.; M. M., K.; I. M., K.; A. M., K.; L. N., K.; J. N., K.; Š. N., K.; O. N., K.; Ing. L. N., K.; Ing. D. N., K.; P. N., K.; V. N., K.; R. G., K.; E. N., K.; M. N., K.; Ing. E. N., K.; S. N., K.; F. O., K.; E. O., K.; Ing. M. O., T.; H. O., T.; V. O., K.; V. O., K.; Z. O., K.; V. O., K.; E. O., K.; J. P., K.; B. P., K.; F. P., K.; M. P., K.; J. P., K.; M. P., K.; F. P., K.; J. P., K.; M. P., K.; M. P., K.; Ing. J. P., K.; D. P., K.; J. P., K.; J. P., K.; B. P., K.; Ing. A. P., K.; C. P., K.; V. P., K.; A. P., K.; M. P., K.; J. P., K.; M. P., K.; Ing. I. P., K.; D. P., K.; A. R., K.; A. R., K.; T. S., K.; Ľ. S., K.; O. S., K.; I. S., K.; Z. S., K.; M. S., K.; M. S., K.; E. S., M.; Ing. V. S., K.; H. S., K.; S. S., K.; A. S., K.; J. S., K.; F. S., K.; JUDr. V. S., K.; Ing. T. S., K.; Ľ. S., K.; PhDr. V. S., K.; JUDr. V. S., K.; M. S., K.; A. S., K.; A. S., K.; Ing. O. S., K.; V. S., K.; R. Š., K.; M. Š., K.; J. Š., K.; JUDr. A. Š., K.; J. Š., K.; Ing. M. Š., K.; I. Š., K.; M. Š., K.; M. Š., K.; Ľ. Š., K.; MUDr. E. Š., K.; M. Š., K.; JUDr. M. T., K.; I. T., K.; Z. T., K.; Mgr. D. T., K.; J. T., K.; J. T., K.; M. T., K.; G. T., K.; K. T., K.; O. T., K.; Ing. J. U., K.; G. U., K.; Ľ. U., K.; E. U., K.; Ing. T. V., K.; J. V., K.; M. V., K.; Ing. V. V., K.; D. V., K.; A. V., K.; M. V., K.; Ing. A. V., K.; MUDr. S. V., K.; JUDr. V. V., K.; B. V., K.; M. V., K.; J. V., K.; Ing. J. Z., K.; D. Z., K.; RNDr. V. Z., K.; G. Z., K., a A. Z., K., zastúpených členom základnej organizácie Slovenského zväzu záhradkárov T., K., Ing. M. D., K.; všetkých zastúpených advokátom JUDr. P. D., K, vo veci namietaného porušenia čl. 1 ods. 2 a čl. 2 ods. 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky, ich základných práv podľa čl. 16, čl. 19, čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1, čl. 47 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Obvodného pozemkového úradu Košice - mesto v konaní vedenom pod sp. zn. 2004/00096-12-143/F a jeho rozhodnutím z 30. augusta 2004, postupom Krajského pozemkového úradu v Košiciach v konaní vedenom pod č. A/2005/00054 a jeho rozhodnutím zo 7. marca 2005, postupom Krajského súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 5 S 12/2005 a jeho rozsudkom z 12. marca 2008, ako aj postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Sžo 140/2008 a jeho rozsudkom z 20. novembra 2008 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. A., V. A., D. B., B. B., Ing. V. B., M. B., M. B., Š. B., I. B., E. B.,
Ing. M. B., Ing. M. B., Mgr. M. B., A. B., Ing. J. B., H. B., J. B., J. B., RNDr. M. B., A. B.,
P. B., A. B., Ing. P. C., A. C., A. C., M. C., V. C., A. C., M. Č., A. Č., Ing. R. D., M. D.,
Mgr. J. D., Mgr. M. D., E. D., M. D., M. D., M. D., M. D., Ing. V. D., D. D., Ing. M. D.,
JUDr. I. D., Ing. Z. D., M. D., Ing. M. D., T. D., Š. F., A. F., Ing. A. F., X. F., I. F., D. F., A.
F., A. F., Š. F., T. F., P. G., M. G., Ing. D. G., V. G., D. G., J. G., J. G., M. G., Ing. W. G.,
Ing. R. G., V. G., J. H., B. H., B. H., D. H., E. H., M. H., B. H., J. H., M. H., L. H., A. H. H.,
I. H., M. H., V. H., Ing. I. C., MUDr. M. C., R. I., M. I., Mgr. M. J., E. J., J. J., V. J., J. J., A.
J., O. J., M. J., M. J., Š. J., Alice J., V. J., A. J., L. K., G. K., J. K., J. K., E. K., Ing. Š. K., Z.
K., A. K., Ing. M. K., M. K., V. K., M. K., J. K., M. K., M. K., A. K., K. K., I. K., A. K., E.
K., Ing. M. K., Ing. D. K., K. K., Ľ. K., Ing. J. K., D. K., Ľ. K., Z. K., J. K., V. K., P. K., J.
K., P. K., I. K., E. K., S. K., B. L., M. L., F. L., A. L., L. L., H. L., M. L., A. L., O. L., O. L.,
F. L., Ľ. L., A. L., M. L., M. L., A. L., Ing. G. L., A. L., Ing. E. M., I. M., M. M., L. M.,
Ing. J. M., K. M., Ing. V. M., M. M., Ing. M. M., Ing. V. M., J. M., M. M., M. M., Ing. J.
M., H. M., Ing. M. M., O. M., M. M., I. M., A. M., L. N., J. N., Š. N., O. N., Ing. L. N.,
Ing. D. N., P. N., V. N., R. G., E. N., M. N., Ing. E. N., S. N., F. O., E. O., Ing. M. O., H. O.,
V. O., V. O., Z. O., V. O., E. O., J. P., B. P., F. P., M. P., J. P., M. P., F. P., J. P., M. P., M.
P., Ing. J. P., D. P., J. P., J. P., B. P., Ing. A. P., C. P., V. P., A. P., M. P., J. P., M. P., Ing. I.
P., D. P., A. R., A. R., T. S., Ľ. S., O. S., I. S., Z. S., M. S., M. S., E. S., Ing. V. S., H. S., S.
S., A. S., J. S., F. S., JUDr. V. S., Ing. T. S., Ľ. S., PhDr. V. S., JUDr. V. S., M. S., A. S., A.
S., Ing. O. S., V. S., R. Š., M. Š., J. Š., JUDr. A. Š., J. Š., Ing. M. Š., I. Š., M. Š., M. Š., Ľ.
Š., MUDr. E. Š., M. Š., JUDr. M. T., I. T., Z. T., Mgr. D. T., J. T., J. T., M. T., G. T., K. T.,
O. T., Ing. J. U., G. U., Ľ. U., E. U., Ing. T. V., J. V., M. V., Ing. V. V., D. V., A. V., M. V.,
Ing. A. V., MUDr. S. V., JUDr. V. V., B. V., M. V., J. V., Ing. J. Z., D. Z., RNDr. V. Z., G.
Z. a A. Z. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 5. marca 2009 doručená sťažnosť (27. apríla 2009 jej doplnenie) J. A., V. A., D. B., B. B., Ing. V. B., M. B., M. B., Š. B., I. B., E. B., Ing. M. B., Ing. M. B., Mgr. M. B., A. B., Ing. J. B., H. B., J. B., J. B., RNDr. M. B., A. B., P. B., A. B., Ing. P. C., A. C., A. C., M. C., V. C., A. C., M. Č., A. Č., Ing. R. D., M. D., Mgr. J. D., Mgr. M. D., E. D., M. D., M. D., M. D., M. D., Ing. V. D., D. D., Ing. M. D., JUDr. I. D., Ing. Z. D., M. D., Ing. M. D., T. D., Š. F., A. F., Ing. A. F., X. F., I. F., D. F., A. F., A. F., Š. F., T. F., P. G., M. G., Ing. D. G., V. G., D. G., J. G., J. G., M. G., Ing. W. G., Ing. R. G., V. G., J. H., B. H., B. H., D. H., E. H., M. H., B. H., J. H., M. H., L. H., A. H. H., I. H., M. H., V. H., Ing. I. C., MUDr. M. C., R. I., M. I., Mgr. M. J., E. J., J. J., V. J., J. J., A. J., O. J., M. J., M. J., Š. J., Alice J., V. J., A. J., L. K., G. K., J. K., J. K., E. K., Ing. Š. K., Z. K., A. K., Ing. M. K., M. K., V. K., M. K., J. K., M. K., M. K., A. K., K. K., I. K., A. K., E. K., Ing. M. K., Ing. D. K., K. K., Ľ. K., Ing. J. K., D. K., Ľ. K., Z. K., J. K., V. K., P. K., J. K., P. K., I. K., E. K., S. K., B. L., M. L., F. L., A. L., L. L., H. L., M. L., A. L., O. L., O. L., F. L., Ľ. L., A. L., M. L., M. L., A. L., Ing. G. L., A. L., Ing. E. M., I. M., M. M., L. M., Ing. J. M., K. M., Ing. V. M., M. M., Ing. M. M., Ing. V. M., J. M., M. M., M. M., Ing. J. M., H. M., Ing. M. M., O. M., M. M., I. M., A. M., L. N., J. N., Š. N., O. N., Ing. L. N., Ing. D. N., P. N., V. N., R. G., E. N., M. N., Ing. E. N., S. N., F. O., E. O., Ing. M. O., H. O., V. O., V. O., Z. O., V. O., E. O., J. P., B. P., F. P., M. P., J. P., M. P., F. P., J. P., M. P., M. P., Ing. J. P., D. P., J. P., J. P., B. P., Ing. A. P., C. P., V. P., A. P., M. P., J. P., M. P., Ing. I. P., D. P., A. R., A. R., T. S., Ľ. S., O. S., I. S., Z. S., M. S., M. S., E. S., Ing. V. S., H. S., S. S., A. S., J. S., F. S., JUDr. V. S., Ing. T. S., Ľ. S., PhDr. V. S., JUDr. V. S., M. S., A. S., A. S., Ing. O. S., V. S., R. Š., M. Š., J. Š., JUDr. A. Š., J. Š., Ing. M. Š., I. Š., M. Š., M. Š., Ľ. Š., MUDr. E. Š., M. Š., JUDr. M. T., I. T., Z. T., Mgr. D. T., J. T., J. T., M. T., G. T., K. T., O. T., Ing. J. U., G. U., Ľ. U., E. U., Ing. T. V., J. V., M. V., Ing. V. V., D. V., A. V., M. V., Ing. A. V., MUDr. S. V., JUDr. V. V., B. V., M. V., J. V., Ing. J. Z., D. Z., RNDr. V. Z., G. Z. a A. Z. (ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietali porušenie čl. 1 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 2 ods. 2 a 3 ústavy, svojich základných práv podľa čl. 16, čl. 19, čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1, čl. 47 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“)

postupom Obvodného pozemkového úradu Košice - mesto (ďalej len „obvodný pozemkový úrad“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2004/00096-12-143/F a jeho rozhodnutím z 30. augusta 2004, postupom Krajského pozemkového úradu v Košiciach (ďalej len „krajský pozemkový úrad“) v konaní vedenom pod č. A/2005/00054 a jeho rozhodnutím zo 7. marca 2005, postupom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 S 12/2005 a jeho rozsudkom z 12. marca 2008, ako aj postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Sžo 140/2008 a jeho rozsudkom z 20. novembra 2008.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovatelia sa ako užívatelia pozemkov v záhradkovej osade Slovenského zväzu záhradkárov... (ďalej len „záhradková osada“) prostredníctvom splnomocneného zástupcu podaním z 12. januára 2004 doručeným obvodnému pozemkovému úradu 19. januára 2004, zaevidovaným pod č. 20/2004, domáhali začatia konania podľa § 7 zákona č. 64/1997 Z. z. o užívaní pozemkov v zriadených záhradkových osadách a vyporiadaní vlastníctva k nim v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o užívaní pozemkov“) o vyporiadanie pozemkov v záhradkovej osade.

Obvodný pozemkový úrad rozhodnutím sp. zn. 2004/00096-12-143/F z 30. augusta 2004 konanie o tomto návrhu sťažovateľov podľa § 30 ods. 1 písm. d) zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“) zastavil z dôvodu, že zriadenie záhradkovej osady nebolo preukázané v zmysle ustanovení § 2 ods. 1 zákona o užívaní pozemkov.

Proti rozhodnutiu obvodného pozemkového úradu podali odvolanie splnomocnený zástupca sťažovateľov a P. B., ktorý bol jedným z účastníkov konania.

O uvedených odvolaniach rozhodol krajský pozemkový úrad rozhodnutím č. A/2005/00054 zo 7. marca 2005 tak, že tieto podľa § 59 ods. 2 správneho poriadku zamietol a napadnuté rozhodnutie obvodného pozemkového úradu potvrdil.

Žalobou z 3. mája 2005 podanou krajskému súdu 9. mája 2005 sa sťažovatelia prostredníctvom splnomocneného právneho zástupcu domáhali zrušenia rozhodnutia krajského pozemkového úradu zo 7. marca 2005 a vrátenia mu veci na ďalšie konanie s odôvodnením, že toto rozhodnutie je nezákonné.

Krajský súd rozsudkom č. k. 5 S 12/2005-55 z 12. marca 2008 žalobu sťažovateľov ako nedôvodnú zamietol. Proti tomuto rozhodnutiu podali sťažovatelia odvolanie, v ktorom žiadali, aby odvolací súd zmenil prvostupňový rozsudok, zrušil rozhodnutie krajského pozemkového úradu, ako aj rozhodnutie obvodného pozemkového úradu a vec im vrátil na ďalšie konanie. Zároveň namietali nesprávne právne posúdenie veci krajským súdom.

Najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 8 Sžo 140/2008 z 20. novembra 2008 o uvedenom odvolaní rozhodol tak, že rozsudok krajského súdu č. k. 5 S 12/2005-55 z 12. marca 2008 ako vecne správny potvrdil.

Podľa názoru sťažovateľov postupom a rozhodnutím najvyššieho súdu a krajského súdu, ale aj postupom správnych orgánov došlo k porušeniu nimi označených základných práv zaručených ústavou a práv zaručených dohovorom, príp. dodatkovým protokolom. Svoje tvrdenia odôvodnili takto:

«Sťažovatelia poukazujú... na formalizmus súdu, kedy uplatňované právo sťažovateľov bolo odmietnuté len v dôsledku nepredloženia zmluvy o dočasnom užívaní pozemkov podľa § 2 ods. 1 zákona č. 64/1997 Z. z. V predmetných konaniach bolo ďalšími dôkazmi preukázané, že záhradkárska osada (majúca svoje označenie ZO SZZ...) bola riadne zriadená a aj existovala. Máme za to, že prílišný formalizmus a dogmatizmus uplatňovaný v konaniach vedených správnyimi orgánmi a súdmi môže viesť k bezpráviu. Poukazujeme na to, že dôkazy navrhované sťažovateľmi preukazujúce užívanie pozemkov i zriadenie záhradkárskej osady ZO SZZ... neboli v konaniach použité a nebolo na ne prihliadané. Konajúci súd nezohľadnil skutočnosť, že záhradková osada K... bola schválená aj rozhodnutím ONV V Košiciach, zo dňa 13. 1. 1967 č. pôd 10.477/1966 a rozhodnutím ÚHA mesta Košice zo dňa 06. 12. 1966, č. 1552/1966 UHAA a bez existencie dočasného užívania pozemkov by ani takéto rozhodnutie vydané byť nemohlo. Sťažovatelia majú za to,

že skutkové a právne závery Najvyššieho súdu SR v predmetnom rozhodnutí sú neodôvodnené.

Konanie v predmetnej veci bolo aj napriek tejto skutočnosti zastavené a to z dôvodu nepredloženia zmluvy o dočasnom užívaní pozemkov, ktoré konanie príslušných orgánov považujeme za protiprávne a poškodzujúce záujmy sťažovateľov a ich Ústavou SR zaručené práva.

V zmysle ust. § 20 ÚSR „Každý má právo vlastniť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu.“

Citované zákonné ustanovenie nevyhlasuje za základné ľudské právo vlastníctvo samotné, ale právo byť vlastníkom, t. j. právo nadobúdať vlastníctvo. Máme za to, že postupom OPÚ ako aj Krajského pozemkového úradu (ďalej len „KPÚ“) a najmä formalizmom pri aplikácii práva bolo porušené Ústavou SR garantované právo sťažovateľov nadobúdať vlastníctvo.

Ustanovenie § 3 ods. 1 zákona č. 64/1997 Z. z. stanovuje, že dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona vzniká medzi vlastníkmi a užívateľmi pozemkov v záhradkových osadách nájomný vzťah.

Čo sa týka povinného nájmu pôdy záhradkárom podľa § 3 zákona č. 64/1997 Z. z., Ústavný súd SR skonštatoval, že išlo len o dočasné opatrenie do prevodu vlastníckeho práva na záhradkárov v súlade s ustanoveniami zákona. Nájomný vzťah mal za cieľ poskytnúť užívateľom právnu istotu a zabezpečiť optimálne využitie predmetného územia so zreteľom na požiadavky krajiny a životného prostredia.

Tieto tvrdenia potvrdzuje aj dôvodová správa k citovanému zákonu z 10. decembra 1996, v ktorej sa okrem iného uvádza, že pokiaľ ide o užívateľov, mali získať vlastníctvo k pozemkom, ktoré užívali, čím by sa zabezpečilo to, že nebudú spochybnené výsledky ich dlhoročnej práce a investície, ktorými zhodnotili pozemky. Čo sa týka vlastníkov, tí by pravdepodobne naďalej prenechávali právo užívať ich majetok záhradkárom, a to obmedzene na určitý čas, pričom pridelenie im vhodných parciel tento problém vyrieši. V dôvodovej správe bol vyjadrený názor, že náhrada v závislosti od výmery a kvality pozemku v čase, kedy vlastník stratil možnosť užívať pozemok, je primeraná. Peňažná náhrada mala byť poskytnutá iba vo výnimočných prípadoch, a to vtedy, keď o ňu vlastník požiada, alebo keď odmietne náhradu in natura.

Hlavným účelom zákona č. 64/1997 Z. z. je umožniť prevod vlastníctva k pozemkom na záhradkárov v osadách, v ktorých nadpolovičná väčšina záhradkárov (pod podmienkou, že užíva nadpolovičnú väčšinu výmery pôdy v osade) o to požiada a kde vlastníci nesúhlasia s prevodom. V týchto prípadoch sa začne konanie, v priebehu ktorého sa pripravia úvodné podklady k pôde. Úvodné podklady možno napadnúť do 30 dní od ich zverejnenia. Akonáhle konanie začne, príslušný okresný úrad vyzve Slovenský pozemkový fond, aby určil náhradné pozemky vo vlastníctve štátu, ktoré môžu byť ponúknuté ako náhrada vlastníkom pozemkov nachádzajúcich sa v záhradkových osadách.

Vychádzajúc z uvedeného máme za to, že príslušné orgány štátnej správy (t. j. OPÚ a KPÚ) by pri vypořádavaní vlastníctva k pozemkom v záhradkových osadách mali rešpektovať hlavný účel zákona č. 64/1997 Z. z. a teda umožniť prevod vlastníctva k pozemkom na záhradkárov v osadách, ku ktorým záhradkári získali citový vzťah a ktoré skvalitnili tým, že ich desiatky rokov rekultivovali.

Je nesporné, že sťažovatelia predložili viaceré písomnosti preukazujúce užívanie pozemkov i zriadenie záhradkovej osady, na ktoré štátne orgány neprihliadali a to aj napriek tej skutočnosti, že zmyslom zákona č. 64/1997 Z. z. nie je preukazovanie právneho vzťahu k pozemkom v záhradkových osadách, ale umožnenie prevodu vlastníctva. Preukázanie právneho vzťahu k pozemkom je len jednou z podmienok, ktorej splnenie je potrebné na realizáciu samotného prevodu vlastníckeho práva k pozemkom na záhradkárov. Máme za to, že naplnenie tejto podmienky – t. j. preukázanie právneho vzťahu k pozemkom bolo možné aj za použitia sťažovateľmi navrhovaných dôkazov.»

Na základe uvedeného sťažovateľa navrhli, aby ústavný súd nálezom rozhodol, že postupom obvodného pozemkového úradu v konaní vedenom pod sp. zn. 2004/00096-12-143/F a jeho rozhodnutím z 30. augusta 2004, postupom krajského pozemkového úradu v konaní vedenom pod č. A/2005/00054 a jeho rozhodnutím zo 7. marca 2005, postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 S 12/2005 a jeho rozsudkom z 12. marca 2008, ako aj postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Sžo 140/2008 a jeho rozsudkom z 20. novembra 2008 bol porušený čl. 1 ods. 2 a čl. 2 ods. 2 a 3 ústavy, základné práva sťažovateľov podľa čl. 16, čl. 19, čl. 20 ods. 1 (sťažovatelia síce namietali porušenie základného práva podľa čl. 20 ústavy, teda ako celku,

avšak z odôvodnenia sťažnosti vyplýva, že majú na mysli porušenie čl. 20 ods. 1 ústavy), čl. 46 ods. 1, čl. 47 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a podľa čl. 1 dodatkového protokolu. Zároveň žiadali, aby ústavný súd zrušil rozsudok najvyššieho súdu z 20. novembra 2008.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa čl. 1 ods. 2 ústavy Slovenská republika uznáva a dodržiava všeobecné pravidlá medzinárodného práva, medzinárodné zmluvy, ktorými je viazaná, a svoje ďalšie medzinárodné záväzky.

Podľa čl. 2 ods. 2 ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Podľa čl. 2 ods. 3 ústavy každý môže konať, čo nie je zákonom zakázané, a nikoho nemožno nútiť, aby konal niečo, čo zákon neukladá.

Podľa čl. 16 ods. 1 ústavy nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia je zaručená. Obmedzená môže byť len v prípadoch ustanovených zákonom. Podľa čl. 16 ods. 2 ústavy nikoho nemožno mučiť ani podrobiť krutému, neľudskému či ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestu.

Podľa čl. 19 ods. 1 ústavy každý má právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena. Podľa čl. 19 ods. 2 ústavy každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života. Podľa čl. 19 ods. 3 ústavy každý má právo na ochranu pred neoprávneným zhromažďovaním, zverejňovaním alebo iným zneužívaním údajov o svojej osobe.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Dedenie sa zaručuje.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 47 ods. 1 ústavy každý má právo odoprieť výpoveď, ak by ňou spôsobil nebezpečenstvo trestného stíhania sebe alebo blízkej osobe. Podľa čl. 47 ods. 2 ústavy každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy od začiatku konania, a to za podmienok ustanovených zákonom. Podľa čl. 47 ods. 3 ústavy všetci účastníci sú si v konaní podľa odseku 2 rovní. Podľa čl. 47 ods. 4 ústavy kto vyhlási, že neovláda jazyk, v ktorom sa vedie konanie podľa odseku 2, má právo na tlmočníka. Každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, inými štátnymi

orgánmi alebo orgánmi verejnej správy od začiatku konania, a to za podmienok ustanovených zákonom.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu. Rozsudok musí byť vyhlásený verejne, ale tlač a verejnosť môžu byť vylúčené buď po dobu celého, alebo časti procesu v záujme mravnosti, verejného poriadku alebo národnej bezpečnosti v demokratickej spoločnosti, alebo keď to vyžadujú záujmy maloletých alebo ochrana súkromného života účastníkov alebo, v rozsahu považovanom súdom za úplne nevyhnutný, pokiaľ by, vzhľadom na osobitné okolnosti, verejnosť konania mohla byť na ujmu záujmom spoločnosti.

Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

V prvom rade treba pripomenúť, že podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd je viazaný návrhom sťažovateľov, ktorý bol spísaný kvalifikovaným právnym zástupcom, u ktorého sa predpokladá znalosť judikatúry ústavného súdu. Preto v danom prípade ústavný súd posudzoval sťažnosť sťažovateľov v rozsahu uvádzanom v petite ich sťažnosti (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 104/08, IV. ÚS 135/08).

Predmetom sťažnosti je teda namietané porušenie základných práv sťažovateľov na súkromie (čl. 16 ústavy), na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena (čl. 19 ústavy), vlastníť majetok (čl. 20 ods. 1 ústavy), na súdnu a inú právu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy), na právnu pomoc v konaní a na rovnosť v konaní (čl. 47 ústavy), na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (čl. 48 ods. 2 ústavy) a práv na spravodlivé súdne konanie (čl. 6 ods. 1 dohovoru) a na ochranu majetku (čl. 1 dodatkového protokolu) postupom obvodného pozemkového úradu v konaní vedenom

pod sp. zn. 2004/00096-12-143/F a jeho rozhodnutím z 30. augusta 2004, postupom krajského pozemkového úradu v konaní vedenom pod č. A/2005/00054 a jeho rozhodnutím zo 7. marca 2005, postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 S 12/2005 a jeho rozsudkom z 12. marca 2008, ako aj postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Sžo 140/2008 a jeho rozsudkom z 20. novembra 2008 v konaní o návrhu sťažovateľov ako užívateľov pozemkov záhradkovej osady.

1. Sťažovatelia okrem iného namietali porušenie svojich označených práv a článkov ústavy postupom obvodného pozemkového úradu v konaní vedenom pod sp. zn. 2004/00096-12-143/F a jeho rozhodnutím z 30. augusta 2004, postupom krajského pozemkového úradu v konaní vedenom pod č. A/2005/00054 a jeho rozhodnutím zo 7. marca 2005, ako aj postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 S 12/2005 a jeho rozsudkom z 12. marca 2008.

Ústavný súd uvádza, že podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základného práva alebo slobody môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (I. ÚS 103/02, IV. ÚS 115/07).

Toto ustanovenie limituje hranice právomoci ústavného súdu a všeobecných súdov rozhodujúcich v občianskoprávných a trestnoprávných veciach, a to tým spôsobom, že ochrany základného práva a slobody sa na ústavnom súde možno domáhať v prípade, ak mu túto ochranu nemôžu poskytnúť všeobecné súdy.

Ústavný súd uvádza, že v časti týkajúcej sa napadnutého postupu a rozhodnutia obvodného pozemkového úradu boli sťažovatelia oprávnení podať opravný prostriedok, čo aj využili podaním odvolania. Ústavný súd ďalej zistil, že v časti týkajúcej sa

napadnutého postupu a rozhodnutia krajského pozemkového úradu sťažovatelia podali všeobecnému súdu (krajskému súdu) správnu žalobu podľa § 244 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) o preskúmanie zákonnosti namietaného rozhodnutia krajského pozemkového úradu.

Ústavný súd konštatuje, že vzhľadom na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy nie je príslušný na preskúmanie napadnutého postupu a rozhodnutia obvodného pozemkového úradu, ako aj napadnutého postupu a rozhodnutia krajského pozemkového úradu. Z uvedeného dôvodu ústavný súd sťažnosť sťažovateľov v tejto časti odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie (III. ÚS 135/04, IV. ÚS 405/04, III. ÚS 133/05).

Pokiaľ ide o namietané porušenie označených práv sťažovateľov a článkov ústavy napadnutým postupom a rozsudkom krajského súdu, ktorým bola zamietnutá ich žaloba o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia krajského pozemkového úradu, vo vzťahu k nemu treba taktiež vychádzať z už citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, z ktorého vyplýva, že právomoc ústavného súdu je daná iba vtedy, ak o ochrane základných práv alebo slobôd nerozhoduje iný súd. Právomoc ústavného súdu je preto v týchto prípadoch subsidiárna.

V danej veci Občiansky súdny poriadok umožňoval v rámci správneho súdnictva podať proti rozhodnutiu krajského súdu odvolanie, preto existuje iný súd (najvyšší súd), ktorý v okolnostiach daného prípadu mal právomoc poskytnúť označeným právam sťažovateľov požadovanú ochranu. Aj v tejto časti tak ústavný súd dospel k názoru o nedostatku právomoci na preskúmanie napadnutého rozsudku krajského súdu.

Z týchto dôvodov bolo treba sťažnosť v časti, ktorou sťažovatelia namietajú porušenie svojich označených práv postupom obvodného pozemkového úradu v konaní vedenom pod sp. zn. 2004/00096-12-143/F a jeho rozhodnutím z 30. augusta 2004, postupom krajského pozemkového úradu v konaní vedenom pod č. A/2005/00054 a jeho rozhodnutím zo 7. marca 2005 a postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn.

5 S 12/2005 a jeho rozsudkom z 12. marca 2008, odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

2. Sťažovatelia ďalej namietajú porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Sžo 140/2008 a jeho rozsudkom z 20. novembra 2008.

K porušeniu označených práv malo dôjsť tým, že najvyšší súd postupoval podľa sťažovateľov formalisticky, keď *„uplatňované právo sťažovateľov bolo odmietnuté len v dôsledku nepredloženia zmluvy o dočasnom užívaní pozemkov podľa § 2 ods. 1 zákona č. 64/1997 Z. z.“*. Sťažovatelia sú toho názoru, že *„skutkové a právne závery Najvyššieho súdu SR v predmetnom rozhodnutí sú neodôvodnené“*.

Súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy (i práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru) je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany (III. ÚS 209/04, IV. ÚS 115/03).

Podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nemá zásadne oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96, III. ÚS 151/05). Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom napokon nie je ani chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov. Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie

a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy (I. ÚS 13/01, I. ÚS 120/04).

Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecných súdov v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, m. m. I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00) a zároveň porušenie niektorého z princípov spravodlivého procesu, ktoré neboli napravené v inštančnom (opravnom) postupe všeobecných súdov.

O arbitrárnosti, resp. svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom možno podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel alebo význam (napr. I. ÚS 115/02, I. ÚS 176/03).

Sťažovatelia namietali, že rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 8 Sžo 140/2008 z 20. novembra 2008 je príliš formalistický, keď *„uplatňované právo sťažovateľov bolo odmietnuté len v dôsledku nepredloženia zmluvy o dočasnom užívaní pozemkov“*, a preto je tiež svojvoľný a arbitrárny, keďže preukázať právny vzťah k pozemkom bolo možné aj za použitia sťažovateľmi navrhovaných dôkazov.

Týmto rozsudkom najvyšší súd potvrdil rozsudok krajského súdu č. k. 5 S 12/2005-55 z 12. marca 2008, ktorým krajský súd zamietol žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného krajského pozemkového úradu vydaného 7. marca 2005 pod č. A/2005/00054. V odôvodnení rozhodnutia najvyššieho súdu sa okrem iného uvádza:

„Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací po preskúmaní napadnutého rozsudku dospel k záveru, že prvostupňový súd pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutí a postupu správnych orgánov (v intenciách dôvodov uvedených v žalobe - § 249 O. s. p. -

žalobné body), postupoval v súlade s ustanoveniami piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, ktoré upravujú správne súdnictvo.

V danej veci odvolací súd ako súd prvého stupňa, ako aj správne orgány, musel právne posúdiť zriadenie záhradkovej osady v zmysle § 2 ods. 1 zákona, a to z hľadiska, či v danej veci boli splnené podmienky stanovené zákonom...

Aj odvolací súd dospel k záveru, že... záhradková osada mohla byť považovaná za zriadenú v zmysle tohto zákonného ustanovenia, musia byť súčasne splnené dve podmienky, a to že musí ísť o záhradkovú osadu, ktorá vznikla do 24. 06. 1991 a zároveň táto musí byť zriadená na pozemkoch, ku ktorým bola uzavretá zmluva o dočasnom užívaní pozemku Slovenským zväzom záhradkárov alebo organizačnou zložkou alebo jej členom a poľnohospodárskou organizáciou, ktorej svedčilo právo uvedené pod písm. a) až e) citovaného zákonného ustanovenia.

Z obsahu návrhu na začatie konania zo dňa 12. 01. 2004, ako aj z osadového poriadku Slovenského zväzu záhradkárov, základnej organizácie K..., vydaného v roku 1987 jeho článku 1 vyplýva, že záhradková osada K... je organizačný hospodársky celok malých záhradiek slúžiacich predovšetkým na pestovanie ovocných stromov, zeleniny, kríkov vínnej révy, kvetín a iných plodín a súčasne na rekreáciu užívateľov a členov ich rodín. Táto záhradková osada vznikla uznesením členskej schôdze ZO ČSO ZZ K... zo dňa 12. 02. 1967. Z článku 3 osadového poriadku vyplýva, že základná organizácia Slovenského zväzu záhradkárov K... je oprávnená užívať pre záhradkárenie pozemok na parc. č. (...), a to na základe rozhodnutia ONV v Košiciach, odbor poľnohospodárstva a lesníctva zo dňa 13. 01. 1967, č. Pôd-10.477/1966. Na tomto pozemku bola vybudovaná záhradková osada K..., pričom jej výstavba bola schválená územným rozhodnutím ÚHA mesta Košíc zo dňa 06. 12. 1966, č. 1552/1966 ÚHAA. Vychádzajúc z uvedeného je potrebné prvú podmienku stanovenú citovaným zákonným ustanovením považovať za splnenú, čo napokon v konaní ani nebolo sporné.

Odvolací súd dospel k záveru (zhodne s krajským súdom a správnymi orgánmi), že nebola splnená druhá, t. j. existencia zmluvy o dočasnom užívaní pozemkov...

Podľa názoru odvolacieho súdu so všetkými relevantnými námietkami žalobcov sa vypořiadal už žalovaný správny orgán v odôvodnení preskúmaného rozhodnutia, ako aj krajský súd v odôvodnení napadnutého rozsudku. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto

nebude opakovať odôvodnenie preskúmaného rozhodnutia žalovaného správneho orgánu a ani odôvodnenie napadnutého rozsudku krajského súdu, ale na ne ako na vecne správne odkazuje. V odvolacom súdnom konaní nevyšli najavo žiadne také nové skutočnosti, s ktorými by bolo potrebné osobitne sa zaoberať.

Keď teda krajský súd dospel k právnemu záveru, totožnému so záverom správnych orgánov oboch stupňov a rozhodol, že preskúmaným rozhodnutím žalovaného správneho orgánu nedošlo k porušeniu zákona a chránených záujmov žalobcov, tento jeho názor považoval aj odvolací súd, z dôvodov uvedených vyššie, za správny.

Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny podľa § 219 ods. 2 O. s. p. potvrdil. Pritom sa stotožnil s právnym posúdením a dôvodmi krajského súdu, viazaný tiež rozsahom a dôvodmi odvolania podľa § 212 ods. 1 O. s. p. ako aj rozsahom a dôvodmi podanej žaloby (§ 249 ods. 2 O. s. p.).

Záverom je potrebné uviesť, že na právnú vec žalobcov vzťahujúci sa zákon (č. 64/1997 Z. z. o užívaní pozemkov v zriadených záhradkových osadách a vysporiadaní vlastníctva k nim v znení neskorších predpisov) neobsahuje ustanovenia o odstránení prípadnej tvrdosti zákona. Preto správne orgány ani súdy nemohli napraviť prípadnú tvrdosť zákona, tak ako očakávali žalobcovia...“

V odôvodnení rozhodnutia krajského súdu č. k. 5 S 12/2005-55 z 12. marca 2008, ktorým krajský súd zamietol žalobu sťažovateľov ako užívateľov pozemkov záhradkovej osady proti krajskému pozemkovému úradu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného krajského pozemkového úradu zo 7. marca 2005, na ktorý sa najvyšší súd v odôvodnení svojho rozsudku odvolal, krajský súd v konaní podľa § 247 a nasl. OSP po preskúmaní žalobou napadnutého rozhodnutia a oboznámení sa s administratívnym spisom žalovaného dospel k záveru, že žaloba dôvodná nie je, pričom ústavný súd upriamuje pozornosť na záver odôvodnenia rozhodnutia krajského súdu, v ktorom sa uvádza:

„Z obsahu návrhu na začatie konania zo dňa 12. 1. 2004, ako aj z osadového poriadku Slovenského zväzu záhradkárov, základnej organizácie K... vydaného v roku 1987 jeho článku 1 vyplýva, že záhradková osada K... je organizačný hospodársky celok malých

záhradiek slúžiacich predovšetkým na pestovanie ovocných stromov, zeleniny, kríkov vínnej révy, kvetín a iných plodín a súčasne na rekreáciu užívateľov a členov ich rodín. Táto záhradková osada vznikla uznesením Členskej schôdze ZO ČSO ZZ K... zo dňa 12. 2. 1967. Z článku 3 osadového poriadku vyplýva, že základná organizácia Slovenského zväzu záhradkárov... je oprávnená užívať pre záhradkárenie pozemok na parc. č. (...) a to na základe rozhodnutia ONV v Košiciach odbor poľnohospodárstva a lesníctva zo dňa 13. 1. 1967 č. Pôd-10.477/1966. Na tomto pozemku bola vybudovaná záhradková osada K..., pričom jej výstavba bola schválená územným rozhodnutím ÚHA mesta Košíc č. 1552/1966 ÚHAA zo dňa 6. 12. 1966. Vychádzajúc z uvedeného je potrebné prvú podmienku stanovenú citovaným zákonným ustanovením považovať za splnenú, čo v konaní ani nebolo sporné.

V danom prípade však nebola splnená podmienka druhá, t. j. existencia zmluvy o dočasnom užívaní pozemkov. Podľa názoru súdu jej splnenie nie je možné preukázať spôsobom, navrhnutým žalobcami, t. j. rozhodnutiami, pripojenými k návrhu, na ktoré sa odvolávali. Ide o hmotnoprávnu podmienku, ktorá musí byť splnená v záujme toho, aby záhradková osada mohla byť kvalifikovaná ako zriadená záhradková osada v zmysle § 2 ods. 1 zákona č. 64/1997 Z. z. Citované zákonné ustanovenie neumožňuje pre akceptáciu zriadenej záhradkovej osady zohľadniť ani odovzdanie do trvalého bezplatného užívania pozemkov, ktoré boli vyňaté z poľnohospodárskeho pôdneho fondu vzhľadom na to, že tieto pre nevhodnosť polohy a neprístupnosť doterajšiemu užívateľovi - Štátnemu majetku B. nemohli byť využité, aj keď s uvedeným tento subjekt vyslovil súhlas. Zo žalobcami k návrhu na začatie konania pripojeného geometrického plánu tiež nie je zrejmá reálna výmera obvodu záhradkovej osady a táto, ako je uvedená v návrhu na začatie konania ani nekorešponduje súčtu výmer, špecifikovaným v jednotlivých rozhodnutiach, na ktoré sa odvolávali žalobcovia a ktoré boli k návrhu pripojené.

Krajský súd po preskúmaní žalobou napadnutého rozhodnutia žalovaného, ako aj rozhodnutia správneho orgánu prvého stupňa, a tiež konania, ktoré ich vydaniu predchádzalo, dospel k záveru, že žalovaný i správny orgán prvého stupňa postupovali v súlade s platnou právnou úpravou, a preto aj preskúmané rozhodnutie je vecne správne a zákonné. Podľa názoru súdu v správnom konaní bol dostatočne zistený skutkový stav a na jeho základe bol žalovaným vyvodený aj správny právny záver, s ktorým sa súd stotožňuje.

Žalovaný sa vyporiadal so všetkými námietkami vznesenými žalobcami v podanom odvolaní a preskúmané rozhodnutie zodpovedá zákonu aj po jeho formálnej stránke.

Podľa názoru súdu ani z uznesenia NS SR č. Rks 8/02 Nds-Sž 20/02 zo dňa 30. 7. 2003, na ktoré sa odvolávali žalobcovia v podanom odvolaní i žalobe, ktorým bolo rozhodnuté o negatívnom kompetenčnom konflikte medzi Krajským súdom v Bratislave a Krajským úradom v Bratislave nevyplýva, žeby splnenie hmotnoprávnej podmienky existencie zmluvy o dočasnom užívaní pozemkov bolo možné dosiahnuť aj iným spôsobom, než zmluvou, ktorá je právnym úkonom, obsahom ktorého je zhodný prejav vôle zmluvných strán o podstatných, prípadne ďalších náležitostiach zmluvy.

Súd zvážil všetky vyššie uvedené skutočnosti a na ich základe, keďže žalobcovia nepreukázali splnenie zákonných podmienok pre začatie konania v zmysle § 7 zákona č. 64/1997 Z. z., čím boli splnené podmienky pre zastavenie konania podľa § 30 ods. 1 písm. d/ zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní, v súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami žalobu podľa § 250j ods. 1 O. s. p. ako nedôvodnú zamietol...“

Vychádzajúc z citovaného nemožno podľa názoru ústavného súdu hodnotiť napadnutý rozsudok najvyššieho súdu (v spojení s rozsudkom krajského súdu) ako arbitrárny alebo neodôvodnený, pretože oba sudy v odôvodneniach svojich rozsudkov uviedli skutočnosti, ktoré umožňovali prijatie záveru, že rozhodnutie krajského pozemkového úradu je zákonné. Z citovaných častí rozhodnutí vyplýva, že všeobecné sudy preskúmali obsah podaní účastníkov konania a nimi predložených listinných dôkazov (rozhodnutia okresného národného výboru a Útvaru hlavného architekta mesta Košice, ako aj ďalšie písomnosti obsiahnuté v administratívnom spise obvodného pozemkového úradu) a na základe ich vyhodnotenia konštatovali, že sťažovatelia nepreukázali splnenie hmotnoprávnej podmienky vyžadovanej zákonom, t. j. existenciu zmluvy o dočasnom užívaní pozemkov. Ako už bolo uvedené, skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody. Z tohto hľadiska však ústavný súd takéto skutočnosti v právnej veci sťažovateľov nezistil.

Argumenty uvedené v odôvodnení odvolacieho rozsudku, ktoré viedli najvyšší súd k potvrdeniu rozsudku krajského súdu s odvolaním sa na jeho právne názory, s ktorými sa najvyšší súd stotožnil, neumožňujú prijatie záveru, že napadnutý rozsudok najvyššieho súdu je z ústavného hľadiska ústavne neakceptovateľný a mohol by signalizovať príčinnú súvislosť s porušením čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. V tejto časti je preto sťažnosť sťažovateľov podľa názoru ústavného súdu zjavne neopodstatnená.

V prípade sťažovateľov bola rozhodujúcou otázkou preukázania splnenia zákonnej podmienky vyplývajúcej z ustanovení § 2 ods. 1 zákona o užívaní pozemkov, t. j. preukázanie uzavretia zmluvy o dočasnom užívaní pozemku medzi Slovenským zväzom záhradkárov, Slovenským zväzom chovateľov alebo jeho organizačnou zložkou, alebo tiež jej členom a poľnohospodárskou organizáciou, prípadne inou organizáciou, ktorá mala k tomuto pozemku niektoré zo zákonom predpokladaných práv. Súd sa touto otázkou náležite zaoberali a v konečnom dôsledku dospeli k záveru, že táto podmienka splnená nebola. Ústavný súd zastáva názor, že zodpovedaním tejto otázky boli, aj keď nie ich explicitným vyslovením, dané odpovede aj na ostatné sťažovateľmi prednesené námietky.

S prihliadnutím na odôvodnenosť napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu, ako aj s poukazom na to, že obsahom základného práva na súdnu ochranu (ako aj práva na spravodlivé súdne konanie) nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (obdobne napr. II. ÚS 218/02, III. ÚS 198/07, II. ÚS 229/07, I. ÚS 265/07, III. ÚS 139/08), ústavný súd sťažnosť sťažovateľov v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

3. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Sžo 140/2008 a jeho rozsudkom z 20. novembra 2008 ústavný súd poznamenáva, že sťažovatelia odvodzujú porušenie svojich namietaných práv z ich pohľadu z nesprávnych právnych záverov najvyššieho súdu, ku ktorým dospel na základe vykonaného dokazovania.

Základné právo vlastniť majetok nemožno zamieňať s „právom na úspech v súdnom konaní“, ktoré náš právny poriadok nepozná.

Vychádzajúc zo svojej štandardnej judikatúry (napr. II. ÚS 78/05, IV. ÚS 326/07) ústavný súd poukazuje aj na právny názor, podľa ktorého všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ku ktorým patria aj označené práva, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavnoprosesné princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru. O prípadnom porušení základných práv podľa čl. 20 ústavy a práv podľa čl. 1 dodatkového protokolu by bolo možné uvažovať v zásade len vtedy, ak by zo strany všeobecného súdu primárne došlo k porušeniu niektorého zo základných práv, resp. ústavnoprosesných princíпов vyjadrených v čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. v spojení s ich porušením.

Preto aj túto časť sťažnosti ústavný súd odmietol pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

4. Sťažovatelia napokon namietajú aj porušenie svojich základných práv podľa čl. 16, čl. 19, čl. 47, čl. 48 ods. 2, ako aj čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 a 3 ústavy postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Sžo 140/2008 a jeho rozsudkom z 20. novembra 2008.

Z obsahu sťažnosti, resp. jej odôvodnenia nie je zrejmé, v čom podľa sťažovateľov spočíva porušenie týchto označených práv a článkov ústavy. Argumentácia sťažovateľov sa zúžila iba na samotné konštatovanie o ich porušení bez zdôvodnenia, v čom má podľa nich toto porušenie spočívať.

Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania sa ústavnému súdu podáva písomne. Návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy.

Podľa § 50 ods. 1 písm. a) zákona o ústavnom súde sťažnosť okrem všeobecných náležitostí uvedených v § 20 musí obsahovať označenie, ktoré základné práva alebo slobody sa podľa tvrdenia sťažovateľa porušili, pričom je potrebné ich konkretizovať nielen právne označením článkov ústavy alebo inej medzinárodnej zmluvy, ale aj skutkovo.

Ako už bolo uvedené, sťažovatelia okrem strohej konštatácie o nepochybnom porušení ich základných práv podľa čl. 16, čl. 19, čl. 47, čl. 48 ods. 2, ako aj čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 a 3 ústavy postupom najvyššieho súdu a jeho označeným rozhodnutím ničím neodôvodnili namietané porušenie svojich označených práv, a teda nepreukázali existenciu príčinnej súvislosti medzi postupom najvyššieho súdu v konaní sp. zn. 8 Sžo 140/2008 a jeho rozsudkom z 20. novembra 2008 a namietaným porušením označených práv. Už z tohto samotného faktu možno vyvodit' záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti tejto časti sťažnosti.

Podľa ústavného súdu má nedostatok odôvodnenia významné procesné dôsledky. Je základnou povinnosťou sťažovateľov, aby čo najpresnejšie opísali skutkový stav, z ktorého vyvodzujú svoj procesný nárok na ochranu poskytovanú ústavným súdom. Okrem opísania skutkových okolností musí odôvodnenie sťažnosti obsahovať najmä právne argumenty a právne posúdenie predloženého sporu.

Nevyhnutnou podmienkou konania ústavného súdu o individuálnej sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ústavy je vznesenie relevantných námietok spočívajúcich v uvedení skutočností svedčiacich o porušení jeho základných práv alebo slobôd rozhodnutím, opatrením, procesným postupom, príp. inou aktivitou alebo nečinnosťou konkrétneho orgánu verejnej moci (orgánu štátnej správy, územnej alebo záujmovej samosprávy, súdu atď.). Vznesenie takýchto námietok podanie sťažovateľov v tejto časti neobsahuje.

Subjektívny názor sťažovateľov o porušení ich označených práv a článkov ústavy nie je dostatočným dôvodom na záver, že mohlo dôjsť k ich namietanému porušeniu,

ak chýbajú objektívne okolnosti, ktoré by dovolili takýto záver aspoň na účely prijatia sťažnosti na ďalšie konanie.

Sťažnosť sťažovateľov v tejto časti neobsahuje kvalifikované odôvodnenie, a preto nespĺňa ani podstatnú zákonom predpísanú náležitosť ustanovenú v § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

V súvislosti s nedostatkom zákonom predpísaných náležitostí sťažnosti ústavný súd uvádza, že sťažovatelia sú zastúpení advokátom. Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný pri výkone advokácie dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom (napr. II. ÚS 117/05).

Z uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti, ako aj pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

Napokon ústavný súd poznamenáva, že jeden zo sťažovateľov – JUDr. V. S. – už 9. februára 2009 doručil ústavnému súdu podanie, v ktorom namietal porušenie svojho základného práva na právnu pomoc podľa čl. 47 ods. 2 ústavy postupom obvodného pozemkového úradu v konaní vedenom pod sp. zn. 2004/00096-12-143/F a postupom krajského pozemkového úradu v konaní vedenom pod č. A/2005/00054 a tiež porušenie základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu, základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 141 ods. 1 a čl. 144 ods. 1 ústavy,

ako aj práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru aj v spojení s čl. 142 ods. 3 ústavy postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Sžo 140/2008 a jeho rozsudkom z 20. novembra 2008. Ústavný súd už uvedenú sťažnosť posudzoval v konaní vedenom pod sp. zn. II. ÚS 200/09 a pri predbežnom prerokovaní ju v jednej časti odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie a vo zvyšnej časti pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

Keďže sťažovateľ uplatnil takmer identický nárok na ochranu ústavnosti aj v tomto konaní, bolo možné jeho sťažnosť v časti odmietnuť pre neprípustnosť, pretože podľa § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde návrh nie je prípustný, ak sa týka veci, o ktorej ústavný súd už rozhodol (prekážka *res iudicata*), okrem prípadov, v ktorých sa rozhodovalo len o podmienkach konania, ak v ďalšom návrhu už podmienky konania boli splnené.

Vzhľadom na to, že sťažnosť sťažovateľov bola odmietnutá ako celok a rozhodnutie o zrušení napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu je podmienené vyslovením porušenia ich práv alebo slobôd (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy), ústavný súd o tom nerozhodoval.

Poukazujúc na uvedené dôvody ústavný súd už nevyzýval sťažovateľov na odstránenie nedostatkov predloženého splnomocnenia na ich zastupovanie v konaní pred ústavným súdom. Splnomocnenie musí byť totiž udelené a podpísané každým navrhovateľom (sťažovateľom) samostatne a osobne. Zákon o ústavnom súde nepripúšťa, aby splnomocnenie podpísal za navrhovateľa (sťažovateľa) splnomocnený zástupca, v danom prípade Ing. D., člen základnej organizácie Slovenského zväzu záhradkárov K...

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. júna 2009